

College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 70012, 3000 KP Rotterdam
gemeentesecretarisbco@rotterdam.nl

Onderwerp: Covid-19

Delfshaven Helpt
www.delfshavenhelpt.nl
telefoon: 0651111073
delfshavenhelpt@gmail.com

Datum: 20 oktober 2020

Geachte burgemeester en wethouders,

Het samenwerkingsverband Delfshaven Helpt maakt zich ernstig zorgen over Covid-19 en de sociale gevolgen hiervan. Terwijl de situatie in heel Rotterdam al heel ernstig is, zijn de cijfers in een aantal gebieden hoger dan gemiddeld in de stad. Na het Centrum zien we in het gebied Delfshaven het hoogste aantal positieve Covid-19 testen (week 41: 271 per 10.000 inwoners, in de stad 216). Deze brandbrief is een oproep om de handen nog meer in een te slaan om dit hardnekkige virus te bestrijden, zeker in de armere wijken waar het virus harder en ernstiger lijkt toe te slaan. Aan het einde van deze brief doen we concrete voorstellen.

Sociale gevolgen

Onze zorgverleners, welzijnsorganisaties en bewonersinitiatieven maken zich ook ernstig zorgen over de sociale gevolgen van Covid-19. Bij huisbezoeken zien wij steeds meer eenzame bewoners, er is veel angst en te weinig of desinformatie. Een aantal ouderen zit al maanden binnen, hun fysieke en mentale gezondheid gaat achteruit en we ontvangen ook signalen van suicidale gedachten.

De armoede verbreedt en verdiept zich. Gezinnen die het net redden, zakken tijdens de Covid-19 crisis door de bodem. Ook onder jongeren neemt de werkloosheid toe, zien we een toename van schulden en ook sociale eenzaamheid.

Arme wijken harder getroffen

Uit wetenschappelijk onderzoek (onder meer door Pharos en de Erasmus universiteit en een analyse van cijfers van de GGD in de vier grote steden) wordt steeds duidelijker dat het coronavirus harder toeslaat in armere wijken. Dat heeft te maken met slechtere woon, leef- en werkomstandigheden. Mensen leven dichter op elkaar, vaak in (te) kleine behuizing. Bovendien hebben ze meestal banen waarbij thuiswerken niet mogelijk is (zorg, schoonmaak, RET). Weinig geld is een extra probleem: mondkapjes aanschaffen, boodschappen laten bezorgen en met het openbaar vervoer naar de teststraat reizen, dat kost allemaal geld. In Amsterdam en Utrecht – waar dit is gemeten – blijkt dat in armere wijken het aantal testen per 100.000 veel lager ligt dan gemiddeld in die steden. Als er dan wel getest wordt is het vaker raak: in Amsterdam Zuidoost was 25 procent positief tegen 16,5 procent in de rest van de stad.

Gezondheidsverschillen

Bovendien bestaan er hardnekkige sociaal economische gezondheidsverschillen: mensen met een lagere opleiding gaan gemiddeld 6 jaar eerder dood en leven gemiddeld 15 jaar minder in goede gezondheid dan mensen met een hoge opleiding. Er is reeds aangegeven door de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving dat deze verschillen groter gaan worden. Ook de verschillen

tussen wijken zijn groot: metro lijn B begint in Nesselande, waar de gemiddelde levensverwachting van mannen 79 jaar is en eindigt in Delfshaven, waar die verwachting 5 jaar korter is, namelijk 74 jaar (Mackenbach).

Het virus Covid-19 slaat bovendien harder toe bij mensen die al (chronische) gezondheidsproblemen hebben. Deze komen dus veel vaker voor bij lager opgeleide mensen met een kleine portemonnee dan bij hoger opgeleide mensen met meestal een hoger inkomen. Bovendien komen een aantal van deze aandoeningen bij bepaalde migrantengroepen meer voor.

Delfshaven Helpt

Delfshaven is naast Feijenoord het gebied met de hoogste armoedecijfers en taalachterstand. Tegelijk zit er veel kracht in onze wijken met veel actieve bewoners en veel bewoners die naar elkaar omzien. In Delfshaven is dan ook direct in het begin van de corona-pandemie een breed samenwerkingsverband 'Delfshaven helpt' gestart om elkaar door de corona-crisis te helpen. Er waren meer dan 500 vrijwilligers waarmee we in veel hulpvragen hebben voorzien. Ook hebben we met behulp van sleutelfiguren in de wijken 750 levensmiddelenpakketten bezorgd bij mensen die dit het meest nodig hadden. Samen met het armoedeplatform Delfshaven bestrijden we de kansenongelijkheid onder kinderen. In goede samenwerking met de basisscholen hebben we meer dan 1000 laptops aan kinderen verstrekt. Er wordt ondersteuning verleend aan gezinnen en we hebben deelgenomen aan de zomercampus om kinderen een leuke vakantie te bezorgen en te werken aan sociaal-economische vaardigheden.

Delfshaven Helpt verder

Tijdens de rustige zomerperiode heeft Delfshaven Helpt besloten de goede samenwerking voort te zetten en tevens fijnmaziger netwerken in de wijken op te zetten, op straatniveau dus. Er zijn veel huisbezoeken afgelegd en er worden kleinschalige koffie-uurtjes georganiseerd, met strenge in acht name van de corona-maatregelen. Zo werken we aan kleinschalige community's in de haarvaten van de wijk.

We hebben verschillende initiatieven om mensen in armoede te helpen, zoals weggeefwinkel Yess. In digitaal Delfshaven Helpt werken we samen met eHealth agenda. We pakken de ruimte in de samenwerking en schakelen onderling snel bij het organiseren van de benodigde zorg of hulp. Helaas heeft het coronavirus inmiddels te veel ruimte gekregen om zich opnieuw te verspreiden. Ons samenwerkingsverband is dan ook weer in staat van paraatheid gebracht. Ons netwerk staat weer klaar voor hulp in de wijk (boodschappen doen, ophaalmaaltijden verzorgen). We starten opnieuw een informatiecampagne, in duidelijke en meerdere talen. We werken hierbij goed samen met onder andere Islamitische organisaties die onvermoeibaar door zijn gegaan met hun achterban goed te informeren om de regels i.v.m. corona in acht te nemen. We gaan intensiever op pad met buurtmaatjes om mensen aan te spreken.

Sla de handen in een

Delfshaven Helpt denkt dat we elkaar allemaal hard nodig hebben om zo goed mogelijk door de corona- en de sociale crisis door te komen. Formele en informele buurtpartijen, de gebiedscommissie en het gemeentebestuur. In ons gebied werken we al prima samen met ambtenaren van de gemeente, zoals mensen van maatschappelijke ondersteuning, onderwijs en veiligheid. Zij zien ook goed de uitdagingen in onze wijken en zetten zich via ambtelijke kanalen in om zaken vanuit ons gebied aan te kaarten binnen hun clusters.

De uitdaging die voor ons ligt is echter zo groot dat wij menen dat het goed is het gemeentebestuur direct aan te spreken. Wij vragen U ons met de volgende punten (cursief) te ondersteunen.

1. **Testen in de wijk.** Zorgverleners, vooral huisartsen, signaleren dat veel van onze bewoners zich niet laten testen omdat ze niet over eigen vervoer beschikken en afhankelijk zijn van het openbaar vervoer. Om verdere verspreiding te voorkomen is het ook beter dat deze mensen niet met OV gaan. Een mobiele testlocatie, een bus die bijvoorbeeld om het uur een centrale plek in de wijk aandoet, zou enorm kunnen helpen. Ook portocabines van huisartsen (punt 3) zouden mogelijk hiervoor door de GGD gebruikt kunnen worden. Een oplossing moet ook worden gezocht voor mensen met klachten die immobiel zijn, de GGD zou in dat geval thuis testen maar komt daar niet snel aan toe waardoor de thuiszorg opgeschort wordt. Mogelijk zou dit ook kunnen via lokale testlocaties.

* Testen in wijk mogelijk maken via locale of mobiele testlocaties.

2. **Huisartsen meer betrekken en mogelijkheden geven om gegevens uit te wisselen.** Waar huisartsen eerder vaak de testuitslag direct van de GGD ontvingen, wordt dat steeds later of helemaal niet, terwijl de meeste positief geteste mensen er van uitgaan dat hun huisarts op de hoogte is gesteld. Idealiter zouden hulpverleners van elkaar moeten weten welke hulpverlening er bij een positief getest (of corona-verdachte) persoon over de vloer komt. Er voor zouden meer mogelijkheden moeten komen voor digitale gegevensuitwisseling tussen professionals rondom de zorg van patiënten. Er is veel behoefte aan een gedetailleerde kaart van de besmettingen in de wijk voor de zorgprofessionals. Omdat huisartsen merken dat voorlichting van de GGD aan positief geteste mensen er soms bij inschiet, willen zij als huisartsen graag regelmatig worden geïnformeerd over actuele adviezen.

* Testuitslagen Covid-19 doorgeven aan huisartsen, faciliteren digitale gegevensuitwisseling tussen professionals en het door huisartsen ontwikkelde corona in kaart en regelmatige nieuwsbrieven van de GGD aan huisartsen over actuele adviezen over quarantaine e.d..

3. **Faciliteren huisartsen.** Onze huisartsen en andere zorgverleners spannen zich enorm in om alle bewoners de goede zorg te geven. Een aantal praktijken wil graag portocabines om meer ruimte te maken en patiëntenstromen gescheiden te houden. Zo kan de reguliere zorg gewoon doorgaan en kan worden voorkomen dat patiënten uit angst voor besmetting de huisarts mijden. Dat zou geen probleem zijn wat betreft vergunning, maar is in de praktijk toch lastiger. De gemeente zou ook meer kunnen faciliteren bijvoorbeeld stroom. De huisartsen hebben vanwege corona al behoorlijk extra kosten gemaakt, het zou een goed gebaar zijn als ze zich door de gemeente gesteund voelen.

* Vergunning voor portocabines soepel en met voorrang regelen en faciliteren

4. **Preventief gebruik mondkapjes.** We zien dat niet alle medewerkers in de thuiszorg een mondneuskapje dragen. Een recent gezamenlijk advies van V&VN en vakbonden adviseert preventief gebruik van mondneusmaskers als verzorgende, verpleegkundige, begeleider, helpende of hulp bij het huishouden voor alle sectoren in de zorg buiten het ziekenhuis (thuiszorg, huisartsenzorg, GGZ, gehandicaptenzorg). Voor de veiligheid van cliënten en zorgmedewerkers en om verdere verspreiding te voorkomen. Dat voorkomt mogelijk ook opzeggingen van noodzakelijke thuiszorg en andere zorg. Dit advies lijkt nu (deels) te zijn overgenomen door minister Van Ark.

* Stimuleren en toezien op beschikbaarheid en preventief gebruik mondkapjes in alle geledingen van de zorg buiten het ziekenhuis.

5. **Inzet Covid teams.** Vanwege de veiligheid worden bij Covid patiënten thuis speciale Covid team (thuiszorgteam in pak) ingezet. Deze worden pas ingezet als de patiënt met klachten een positieve corona-test heeft. Waar huisartsen patiënten met Covid-gerelateerde klachten in pak zien, staan thuiszorgwerkers soms zonder bescherming blootgesteld aan het virus. Ook alle thuiszorgmedewerkers moeten voldoende beschermd worden en niet pas als de testuitslag binnen is.

De Covid teams thuiszorg en verpleeghuizen teams lijken vol te zitten. Mensen kunnen worden overgeplaatst naar corona-afdelingen in de stad. Wij zouden graag coronahuizen in de wijk zien, huisartsen willen hun eigen patiënten graag blijven begeleiden.

* Covid team uitbreiden zowel intra- als extramuraal, zorgverleners laten werken in volledige PBM (medisch mondkapjes, handschoenen, schort en bril) bij mensen met Covid-gerelateerde klachten en corona-huizen in de wijk mogelijk maken.

6. Gratis en laagdrempelig verstrekken mondkapjes voor bewoners die dat financieel nodig hebben. Het dragen van mondkapjes wordt steeds meer dringend geadviseerd en binnenkort waarschijnlijk verplicht. Wij komen mensen tegen die moeite hebben of niet in staat zijn mondkapjes aan te schaffen. De gemeente heeft een partij van 10.000 niet-medische mondkapjes geschonken gekregen om te verstrekken aan inwoners. Deze worden verdeeld onder de welzijnspartijen. De welzijnspartijen kunnen op kosten van de gemeente de voorraad aanvullen. Dat is goed nieuws, het is wel belangrijk deze mondkapjes laagdrempelig te verstrekken en niet pas na het laten zien van een inkomensverklaring zoals nu gebruikelijk gemeentebestuur lijkt te zijn. De FNV heeft hier goede voorstellen over gedaan. Betere informatie is ook nodig, er is ook nog veel onbegrip over het nut van mondkapjes en veel onjuist gebruik van deze kapjes.

* Mondneuskapjes breed, gratis en laagdrempelig verstrekken onder groepen die het financieel moeilijk hebben. Informatie over nut en juist gebruik mondkapjes breed verspreiden.

7. Zorg voor onze ouderen, kwetsbaren en zieken. Om eenzaamheid te bestrijden is de buurtgemeenschap nodig, deze proberen wij in te zetten onder meer door community-building. In Bospolder Tussendijken is hier financiële ruimte voor binnen het programma veerkrachtig Botu. Ook voor andere wijken zou het gemeentebestuur hier geld voor beschikbaar kunnen stellen. De communicatie naar cliënten in de zorg en ouderen over corona-maatregelen en preventief gebruik van mondkapjes, moet beter. De gemeente kan hier een rol spelen met eigen middelen (richting alle 65 plussers bijvoorbeeld) en via instellingen. Indien cliënten hierom vragen moeten alle zorgverleners die over de vloer komen een mondneuskapje dragen. Cliënten moeten weten hoe zij dat kenbaar kunnen maken. Ook hier kan de gemeente een rol in spelen. Het tekort aan medewerkers in de zorg is ‘rampzalig’ zegt Actiz, ook in Delfshaven krijgen we hierover signalen. Datzelfde kan gaan gelden voor huisartspraktijken.

* Ondersteunen van buurtprojecten die eenzaamheid bestrijden, zorg dragen voor betere communicatie met cliënten en ouderen en zoeken naar oplossingen voor tekorten in de zorg.

8. Voedselvoorziening en andere ondersteuning. Mede door Delfshaven helpt is bij ons inmiddels een goede infrastructuur opgezet om mensen die het echt nodig hebben financieel te helpen, met levensmiddelen en andere zaken en direct in contact brengen met hulpverlening. We zijn wel afhankelijk van de aanvoer van levensmiddelen en eventuele opslag. Inmiddels zijn er goede contacten gelegd met het Rode Kruis, die voedselondersteuning verleent en waarschijnlijk met ons wil samenwerken. Indien nodig vragen we van de gemeente facilitaire ondersteuning (vervoer, opslag) en eventueel hulp bij verdere voedselondersteuning. Zo willen we werken aan een grootschalige kerstpakkettenactie, een substantiële bijdrage van de gemeente zou zeer op prijs worden gesteld. Ook andere zaken zoals laptops zullen nodig zijn en er zal mogelijk vaker een beroep gedaan worden op de gemeente voor individuele noodhulp.

* Waar nodig financieel en faciliterend bijspringen bij voedselondersteuning, winteractie kerstpakketten en andere ondersteunende campagnes i.v.m. armoede.

9. Extra inzet sociaal nodig. De sociale crisis vraagt een enorme extra inzet, zeker in armere wijken zoals Delfshaven. Met nieuwe en innoverende initiatieven onder andere op het gebied van voedselvoorziening, schuldenaanpak, werk (opleidingsfonds, klussenbank, werk in de wijk), eenzaamheidsbestrijding, jongeren helpen aan perspectief, ondersteuning ondernemers en ZZP'ers en ontmoetingsplekken in de wijk. In Delfshaven zijn hierover veel ideeën, we vragen het gemeentebestuur ons waar nodig te ondersteunen zowel financieel als regel-doorbrekend (formele systeem aan de kant durven zetten en doen wat nodig is).

* Extra investeren in sociale structuur (inclusief locaties en maatschappelijk vastgoed) en ruimte scheppen voor regel-doorbrekende projecten.

10. Meer ruimte voor initiatieven van onderaf. De ervaring leert dat initiatieven effectief zijn als ze met integrale samenwerking in de dagelijkse levenssfeer van mensen zijn ingebed en worden uitgebouwd. Op dat vlak is sprake van een unieke ontwikkeling in Delfshaven. We vragen aan het gemeentebestuur zeer indringend om daar in het licht van de nieuwe contractering welzijn en jeugd in te investeren en om de contractering zo vorm te geven dat het netwerk en de aanpak van Delfshaven Helpt verder kan worden versterkt en uitgebouwd. De focus dient echt te liggen bij het duurzaam aanpakken van deze crisis die nog zeer langdurige ontwrichtende gevolgen zal hebben.

* Meer gebruik maken van de kracht van de wijk, maak in Delfshaven ruimte voor innovatieve en duurzame combinaties van welzijn, zorg, cultuur en sport, zet in op veerkrachtige wijkpartijen bij aanbestedingen. Maak stevig werk van de methode right to cooperate die door de Erasmus Universiteit is ontworpen.

Vertegenwoordigers van Delfshaven Helpt nodigen wethouders uit naar Delfshaven te komen om in in gesprek te gaan over een gezamenlijke aanpak om verdere verspreiding van Covid-19 en vergroting van sociaal economische gezondheidsverschillen te voorkomen. Wij zien graag uw reactie tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Ineke Palm, Alexander Hogendoorn, Matthijs van der Poel, Nico van Splunter, David Forbes, Abdelhakim Er-Rahhali, Mirjam van Rijn, Mustafa Azmaz, Mohamed Bouimj, Bram Dingemans, Daniel O'Grmazion, Robbert de Vrieze, Enes Ayhan, namens Delfshaven Helpt

Delfshaven Helpt is een breed samenwerkingsverband van gebiedscommissie Delfshaven, bewonersinitiatieven en buurtplatforms, Integrale Zorggroep Eerstelijn Rijnmond (huisartsen), zorg- en welzijnspartijen, religieuze, culturele en migrantenorganisaties, politie Delfshaven, woningcorporaties en de twee wijkcomités in Delfshaven. Zie:

<https://delfshavenhelpt.nl/alle-partners/>

